

SPRÁVA O HODNOTENÍ ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE RUMANOVÁ

Podľa prílohy č. 5 k zákonu č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné
prostredie v znení neskorších predpisov

Júl 2016

Obsah

A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE.....	5
I. Základné údaje o obstarávateľovi.....	5
1. Označenie	5
2. Sídlo	5
3. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa, osoby s odbornou spôsobilosťou na obstarávanie územnoplánovacích podkladov a územnoplánovacej dokumentácie a miesto na konzultácie.	5
II. Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii.....	6
1. Názov.....	6
2. Územie (kraj, okres, obec, katastrálne územie, parcelné číslo).....	6
3. Dotknuté obce.....	6
4. Dotknuté orgány.....	6
5. Schvaľujúci orgán.....	7
6. Vyjadrenie o vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie presahujúcich štátne hranice.....	7
B. ÚDAJE O PRIAMYCH VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA	7
I. Údaje o vstupoch	7
1. Pôda	7
2. Voda.....	8
3. Suroviny.....	9
4. Energetické zdroje	9
5. Nároky na dopravu a inú infraštruktúru.....	10
II. Údaje o výstupoch.....	12
1. Ovzdušie	12
2. Voda.....	12
3. Odpady	13
4. Hluk a vibrácie.....	14
5. Žiarenie a iné fyzikálne polia.....	14
6. Doplnujúce údaje	14
C. KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA	14
I. Vymedzenie hraníc dotknutého územia.....	15
II. Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia - podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie	15

1. Horninové prostredie	15
2. Klimatické pomery	17
3. Ovzdušie	18
4. Vodné pomery	18
5. Pôdne pomery	20
6. Fauna a flóra	21
7. Krajina	27
8. Chránené územia, chránené stromy a ochranné pásma podľa osobitných predpisov a územný systém ekologickej stability	28
9. Obyvateľstvo	30
10. Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti, archeologické náleziská	30
11. Paleontologické náleziská a významné geologické lokality	32
12. Iné zdroje znečistenia	32
13. Zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov	32
III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie	32
1. Vplyvy na obyvateľstvo	32
2. Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery	33
3. Vplyvy na klimatické pomery	33
4. Vplyvy na ovzdušie	34
5. Vplyvy na vodné pomery	34
6. Vplyvy na pôdu	34
7. Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy	35
8. Vplyvy na krajinu	35
9. Vplyvy na chránené územia a ochranné pásma	35
10. Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, vplyvy na archeologické náleziská ..	36
11. Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality	37
12. Iné vplyvy	37
13. Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti, vzájomných vzťahov a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi	37
IV. Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie	38
V. Porovnanie variantov zohľadňujúcich ciele a geografický rozmer strategického dokumentu vrátane porovnania s nulovým variantom	39
1. Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu ..	39

2. Porovnanie variantov	40
VI. Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie a zdravie a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave životného prostredia a zdravia.....	41
VII. Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracúvaní správy o hodnotení	42
VIII. Všeobecne záverečné zhrnutie	42
IX. Zoznam riešiteľov a organizácií, ktoré sa na vypracovaní správy o hodnotení podieľali, ich podpis (pečiatka)	43
X. Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré sú k dispozícii u navrhovateľa a ktoré boli podkladom na vypracovanie správy o hodnotení	44
XI. Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov podpisom (pečiatkou) oprávneného zástupcu navrhovateľa.....	44

A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

I. Základné údaje o obstarávateľovi

1. Označenie

Obec Rumanová

2. Sídlo

951 37 Rumanová

3. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa, osoby s odbornou spôsobilosťou na obstarávanie územnoplánovacích podkladov a územnoplánovacej dokumentácie a miesto na konzultácie.

Oprávnený zástupca obstarávateľa:

Mgr. Jozef Jankovič

Obečný úrad Rumanová

951 37 Rumanová č. 1

t.č. 037 / 6588 126, e- mail: rumanova@rumanova.sk

Spracovateľ Územného plánu obce Rumanová:

AK Csanda-Piterka, s.r.o.

Riečna 2, 94901 Nitra

Hlavný riešiteľ úlohy: Ing. arch. Milan Csanda, autorizovaný architekt, SKA č.: 1121 AA

Odborne spôsobilá osoba pre obstarávanie ÚPD:

Ing. arch. Gertrúda Čuboňová

Č. preukazu odbornej spôsobilosti 036

II. Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii

1. Názov

Územný plán obce Rumanová

2. Územie (kraj, okres, obec, katastrálne územie, parcelné číslo)

Kraj : Nitriansky

Okres : Nitra

Obec : Rumanová

Katastrálne územie : Rumanová

3. Dotknuté obce

Rišňovce, Veľké Zálužie, Báb, Pusté Sady, Zemianske Sady, Sasinkovo, Kľačany

4. Dotknuté orgány

Dotknutými subjektmi pri spracovaní, prerokovávaní a schvaľovaní územného plánu obce sú orgány určené v § 140a zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov.

5. Schvaľujúci orgán

Obečné zastupiteľstvo obce Rumanová

6. Vyjadrenie o vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie presahujúcich štátne hranice

Územný plán obce Rumanová rieši výlučne katastrálne územia obce Rumanová a nemá vplyv presahujúci štátne hranice.

B. ÚDAJE O PRIAMYCH VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

I. Údaje o vstupoch

1. Pôda

Kvalita a stav pôdneho fondu sú závislé od ich prirodzených vlastností, od prírodných a antropogénne vyvolaných procesov a od vykonaných melioračných opatrení a vplyvu ľudskej činnosti. Väčšina katastra obce Rumanová je poľnohospodársky intenzívne využívaná, pričom dominuje orná pôda.

Poľnohospodárska pôda je nenahraditeľným výrobným prostriedkom na výrobu potravín. Ochrana poľnohospodárskeho pôdneho fondu vychádza zo zákona, ktorý chráni pôdu s vyššou bonitou, s najlepšou produkčnou schopnosťou ako aj osobitne chránené pôdy, na ktorých boli vykonané hydromelioračné a iné opatrenia. Zákon ukladá za povinnosť pred každou investičnou výstavbou, pri ktorej dochádza k záberu pôdy na nepoľnohospodárske aktivity využívať menej kvalitné pôdy, zastavané hranice miest a obcí a pri trvalom zábere poľnohospodárskej pôdy vykonať náhradné rekultivácie. V zmysle tohto zákona je

povinnosť chrániť pôdy najkvalitnejšej skupiny v rámci katastra. V riešenom území sú to nasledovné BPEJ:

2. kvalitná skupina: 0037002; 0139002;

3. kvalitná skupina: 0126002; 0126005; 0039202; 0139202; 0144002

5. kvalitná skupina: 0038202

2. Voda

Zásobovanie pitnou vodou

Obec má v súčasnosti vybudovaný verejný vodovod v celkovej dĺžke 7,0 km pre potreby zásobovania obyvateľstva pre celú obec. Vodovodná sieť je riešená ako okružová v kombinácii s vetvovou vodovodnou sieťou. Tlakové pomery vo vodovodnej sieti sa pohybujú od 0,3 – 0,5 Mpa. Z tejto vodovodnej siete distribučného rozvodu sú realizované jednotlivé prípojky. Na tomto vodovode sú taktiež zrealizované požiarne hydranty. Zásobovanie obce Rumanová vodou je zabezpečené z vlastného vodného zdroja – vrt HG-1a s výdatnosťou 5,0 l/s. Voda je čerpaná z vodného zdroja ponorným čerpadlom do automatickej tlakovej stanice (dve tlakové nádoby o objeme 6,3 m³) odkiaľ je po úprave dodávaná do siete obecného vodovodu. Pre zásobovanie poľnohospodárskeho družstva vodou je zriadená vŕtaná studňa v jeho areáli. Pre zásobovanie prevádzky vinohradov vodou je takisto zriadená vŕtaná studňa v areáli vinohradov.

Splašková kanalizácia

Obec Rumanová je v súčasnosti bez verejnej kanalizačnej siete. Jednotlivé stavebné objekty majú riešené žumpy na vlastných pozemkoch. Likvidácia odpadných vôd je realizovaná prostredníctvom zmlúv jednotlivých vlastníkov s oprávnenými spoločnosťami.

Odvádzanie dažďových vôd

Obec nemá vybudovanú dažďovú kanalizačnú sieť. Na území obce sa nachádza niekoľko povrchových kanálov, rigolov a drenáží, ktorá odvádza povrchovú vodu z vyššie položených častí obce s vyústením do Bábskeho potoka.

Protipovodňová ochrana

Ochrana pred povodňami zahŕňa technické a netechnické opatrenia. Medzi technické opatrenia môžeme zaradiť retenčné nádrže, reguláciu korýt a ich stabilizáciu, výstavbu ochranných hrádzí, opatrenia k zníženiu erózie a zvýšeniu retencie v povodí. Netechnické (alternatívne) opatrenia zahŕňujú definovanie povodňového ohrozenia a povodňového rizika, resp. záplavového územia, predpovedné a varovné systémy, či povodňové plány a prehliadky.

Čiastočné riešenie protipovodňových opatrení je zabezpečené realizáciou novej vodnej plochy v mieste historického rybníka v obci južne od futbalového ihriska. Primárnym dôvodom vybudovania tejto plochy je však najmä posilnenie rekreačných aktivít v obci.

3. Suroviny

V katastrálnom území obce Rumanová ani v jeho blízkom okolí nie sú evidované žiadne prieskumné územia, ložiská nerastných surovín ani chránené ložiskové územia a nie sú tam ani iné záujmy, ktoré by bolo potrebné chrániť podľa banských predpisov. Najbližšie situované je ložisko tehliarskych surovín v k.ú. Alekšince.

4. Energetické zdroje

Katastrálnym územím obce, v severnej časti, prechádza sústava tranzitných plynovodov (2 x DN1400 a 3x DN1200). Primárnym zdrojom zemného plynu obce je VTL plynovod PN25 DN100 Báb, VTL prípojka PN25 DN80 Báb a VTL regulačná stanica RS1200 Báb, ktoré sa nachádzajú v katastri obce Báb. Sekundárnym zdrojom zemného plynu je STL plynovodná distribučná sieť. Plynovodná distribučná sieť je spojená s STL plynovodnou distribučnou sieťou obce Báb STL prepojovacím plynovodom D110 z PE. Miestnu plynovodnú sieť tvorí sústava STL plynovodov z PE. Tlaková hladina STL plynovodov je do 100 kPa, pričom pomery v STL plynovodnej sieti sú priaznivé. Do odberných plynových zariadení jednotlivých odberateľov v obci je zemný plyn dodávaný STL plynovodnými prípojkami. Doreguláciu z STL/STL resp. STL/NTL a meranie odberu zabezpečujú regulačné a odberné meracie zariadenia.

Zásobovanie obce elektrickou energiou je realizované z nadradenej elektrickej stanice 110kV/22kV Nitra - JUH prostredníctvom vonkajšieho vedenia linky č. 237. Odbočením z tohto vedenia sú urobené 22kV vonkajšie prípojky z vodičov AlFe k 5-tim stožiarovým transformačným staniciam. Obec zásobujú elektrickou energiou 3 transformačné stanice (TS1, TS2 a TS3), jedna zásobuje poľnohospodárske družstvo (TS4) a jedna slúži pre potreby plynovej stanice (TS5). Sekundárny distribučný rozvod NN je vybudovaný výlučne z holých vodičov AlFe na železobetónových stĺpoch. Podľa informácií ZSE distribúcia, a.s. je v súčasnosti z pohľadu zásobovania obce elektrickou energiou celkový stav uspokojivý, nakoľko počet žiadostí o nové pripojenie je nízky a rezerva v jestvujúcich energetických rozvodoch tieto požiadavky plne pokryje. Aj z tohto dôvodu ZSE distribúcia, a.s. nepredpokladá v najbližšej budúcnosti s rozšírením energetických rozvodov, ale iba s výmenou vzdušných NN rozvodov za vzdušné izolované.

Zásobovanie teplom je riešené pri jednotlivých nehnuteľnostiach z vlastných zdrojov (domové kotolne) s palivom zemný plyn (v ojedinelých prípadoch tuhé palivo, najmä drevo). Ako vykurovacie médium sa používa teplá voda. Kotolne patria medzi malé zdroje znečisťovania ovzdušia, je preto nutné dodržiavať limity koncentrácie emisií v spalínach.

5. Nároky na dopravu a inú infraštruktúru

Cestná doprava

Cez katastrálne územie obce Rumanová prechádza cesta III/1674 prepájajúca smery Rišňovce (križovatka s II/513) – Rumanová – Báb – križovatka s R1 – Veľké Zálužie – Lehota – Nitra – Kynek, cesta prechádza cez kataster od severu na juh v celkovej dĺžke 4,5 km v kategórii C 7,5/60 v extraviláne (3,1 km) a v kategórii MO 7,5/50 v intraviláne (1,4 km). Táto komunikácia tvorí nadradený cestný a zároveň základný komunikačný systém v obci. Prostredníctvom cesty III/1674 je obec napojená aj na svoje administratívne centrum Nitra, priamo celým úsekom cesty až do mesta Nitra (bez spoplatnenia) alebo kombináciou III/1674 a R1 (R1 je spoplatnená cesta). Tento komunikačný systém je doplnený systémom miestnych komunikácií, ktoré zabezpečujú prístup (dopravnú obsluhu) k jednotlivým nehnuteľnostiam. Sieť miestnych komunikácií je doplnená účelovými a poľnými cestami, ktoré sprístupňujú jednotlivé časti katastra.

Hromadná autobusová doprava

Spoje prímestskej autobusovej dopravy tvoria jediný druh verejnej hromadnej dopravy osôb pre obec Rumanová. Súčasťou systému hromadnej dopravy sú zariadenia a prevádzkové plochy autobusových zastávok. Na území obce sa nachádzajú 4 autobusové zastávky, všetky na ceste III/1674. Dostupnosť zastávok je vyhovujúca i napriek skutočnosti, že niektoré časti obce majú dostupnosť až cca. 500 - 600 m. V pracovné dni prechádza obcou cca. 13 spojov, cez víkendy cca. 5 spojov. Využívajú ich občania dochádzajúci do mesta za prácou, do škôl, na úrady a inštitúcie štátnej správy, za zdravotníckymi službami a obchodnou vybavenosťou.

Pešia a cyklistická doprava

Pešie chodníky sa na území katastra obce nachádzajú pri prietahu cesty III. triedy v dĺžke 5,0 km, na ostatných komunikáciách sa pre potreby pešej dopravy využívajú plochy krajníc cestných komunikácií a aj samotné plochy komunikácií. Cyklistické chodníky sa na území katastra obce nenachádzajú, pre potreby cyklistickej dopravy sa využívajú plochy krajníc cestných komunikácií, resp. samotné plochy komunikácií.

Železničná doprava

Katastrálnym územím obce Rumanová neprechádza žiadna železničná trať, nenachádzajú sa v ňom zariadenia v správe ŽSR a z hľadiska územných a rozvojových záujmov ŽSR je predmetné územie stabilizované a nie je tu plánovaná žiadna investičná činnosť. Najbližšia železničná stanica je dostupná v obci Rišňovce (trať č. 141) alebo v mestách Nitra (trať 140) a Sereď (trať 133).

Letecká doprava

V katastrálnom území obce sa nenachádza žiadne zariadenie leteckej dopravy a v území sa ani neuvažuje s rozvojom takejto dopravy. Z hľadiska dostupnosti a pravidelnej prepravy osôb je najbližšie letisko pre osobnú prepravu v Bratislave. Blízke letisko Nitra – Janíkovce, ktoré má štatút dopravného letiska pre malý medzinárodný letecký styk, je v súčasnej dobe využívané najmä pre súkromnú osobnú leteckú dopravu (4-6 osôb).

Vodná doprava

Katastrálnym územím obce nepreteká žiadny vodný tok, ktorý by umožňoval dopravnú alebo hospodársku plavbu.

II. Údaje o výstupoch

1. Ovzdušie

V katastrálnom území obce sa nachádza jeden evidovaný stredný zdroj znečistenia ovzdušia – Roľnícke družstvo Rumanová (produkcia amoniaku a jeho plyných zlúčenín vznikajúcich v procese živočíšnej výroby). Skládka odpadov Rišňovce - Rumanová prevádzkovaná firmou Envi-Geos Nitra je zdrojom prašnosti, zápachu a tvorby skládkových plynov (najmä metánu), nie je však evidovaná ako zdroj znečistenia ovzdušia. Veľké zdroje znečistenia ovzdušia sú situované v okolitých mestách – Nitra, Hlohovec. Malým zdrojom znečistenia ovzdušia sú emisie z mobilných zdrojov – automobilová doprava. Obcou Rumanová prechádza cesta 3. triedy s nízkou intenzitou dopravy, k znečisteniu ovzdušia dochádza najmä v súvislosti so zvozom odpadu na skládku. Na emitovaní znečisťujúcich látok do ovzdušia sa podieľajú aj malé zdroje z domácností, výrobných prevádzok a administratívnych budov obce.

Najbližšia monitorovacia stanica kvality ovzdušia sa nachádza v Nitre – merané sú tu hlavné znečisťujúce látky PM₁₀, PM₂₅, SO₂, NO₂, CO, benzén. Problematické z hľadiska zdravia obyvateľov z dôvodu prekračovania prípustných hodnôt znečisťujúcich látok sú najmä ukazovatele tuhých znečisťujúcich látok (PM₁₀), oxidy dusíka a oxid uhoľnatý.

2. Voda

Povrchové vody

Kvalita povrchovej a podzemnej vody sa v riešenom území pravidelne nevyhodnocuje. Vzhľadom k neexistencii kanalizácie viacerých obcí v regióne a pomerne intenzívnemu poľnohospodárskemu využitiu územia predpokladáme zhoršenú kvalitu vody v miestnom toku (Bábsky potok).

Podpovrchové vody

Kvalita podzemných vôd v kvartérnych náplavoch sa sleduje v pozorovacej sieti SHMÚ a vyhodnocuje pre vybrané oblasti - riešené územie obce Rumanová medzi takéto územia nepatrí. Najbližšou sledovanou oblasťou sú údolné náplavy dolného Váhu - podzemné vody v tejto oblasti patria medzi najviac znečistené v rámci územia Slovenska. Zo sledovaných ukazovateľov nevyhovujú norme pre pitnú vodu najmä ukazovatele Mn, Fe, sírany, chloridy, zlúčeniny dusíka, NEL_{UV}, vysoké sú aj koncentrácie ChSK_{Mn}. Analogicky možno predpokladať aj znečistenie podzemných vôd v kvartérnych horizontoch v okolí riešeného územia. Svedčí o tom aj fakt, že obec Rumanová je zaradené podľa Nariadenia vlády č.249/2003 medzi tzv. zraniteľné oblasti – patria sem poľnohospodársky využívané územia, z ktorých odtekajú vody zo zrážok do povrchových vôd, alebo vsakujú do podzemných vôd s koncentráciou dusičnanov vyššou ako 50 mg.l⁻¹.

Kvalita podzemných vôd artézskych vodných zdrojov, ktoré sa využívajú na zásobovanie obyvateľov, je podľa pravidelných rozborov vyhovujúca.

3. Odpady

V obci Rumanová je zabezpečené organizované skladovanie odpadu v smetných nádobách a jeho pravidelný odvoz zmluvnou oprávnenou organizáciou na riadenú skládku odpadu, ktorá je situovaná priamo v riešenom území – na hranici s k.ú. Rišňovce.

Zabezpečený je aj separovaný zber vybraných zložiek odpadu (papier, plasty, sklo, textil) a pri ihrisku je zriadený zberný dvor na biologicky rozložiteľný odpad.

Na rozhraní katastrálnych území Rišňovce a Rumanová je situovaná skládka odpadov Rišňovce – Rumanová. Nachádza sa v lokalite Tomán – Slopy, cca 2 km od obce Rišňovce a cca 1,5 km od obce Rumanová. Skládka je prevádzkovaná od r. 1998 a jej prevádzkovanie bolo prvý krát ukončené v r. 2009. Neskôr bola prevádzka na základe povolenia obnovená a v súčasnosti sa realizuje jej rozšírenie s predpokladom prevádzky do r. 2034. Skládka je kategorizovaná ako „Skládka odpadov na odpad, ktorý nie je nebezpečný“. Nie je zaradená medzi veľké ani stredné zdroje znečisťovania a je kategorizovaná ako malý zdroj znečisťovania ovzdušia. Celková kapacita rozšírenej skládky je cca 485 tis. m³ (582384 t) odpadu, životnosť skládky od r. 2011 sa predpokladá 23 rokov pri uvažovaní zneškodnenia 25 tis. t za rok.

4. Hluk a vibrácie

Medzi významné zdroje hluku pôsobiace na životné prostredie patrí automobilová a železničná doprava. Hluk z dopravy má negatívny vplyv na obyvateľstvo obce. Riešené územie nepatrí medzi hlukovo zafažené územia, intenzita automobilovej dopravy je tu nízka a železničná doprava katastrálnym územím neprechádza. Hluk z prevádzkovania Skládky odpadov Rumanová vplýva na okolité biotopy živočíšstva, avšak nemá dosah na obývané územia.

5. Žiarenie a iné fyzikálne polia

Problematiku obmedzenia žiarenia obyvateľstva z radónu a ďalších prírodných rádionuklidov rieši vyhláška Ministerstva zdravotníctva č. 406/1992. Radón je inertný plyn, ktorý vzniká ako jeden z dcérskych produktov pri premene uránu a tória, ktoré sa nachádzajú v horninách a mineráloch v zemskej kôre. Rozmiestnenie anomálneho obsahu hlavných rádioaktívnych prvkov v regióne je znázornené na Mape anomálnych obsahov $K > 2\%$, $U > 4\text{ppm}$, $Th > 12\text{ppm}$ a kataster obce Rumanová patrí do oblasti so stredným radónovým rizikom.

6. Doplnujúce údaje

Údaje o iných výstupoch v podobe zásahov do prostredia nie sú v rámci návrhu Územného plánu obce Rumanová relevantné.

C. KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

I. Vymedzenie hraníc dotknutého územia

Katastrálne územie obce Rumanová sa nachádza v Nitrianskom kraji, v západnej časti okresu Nitra a hraničí spolu s 8-imi inými katastrami. Na severovýchodnej strane to je katastrálne územie obce Rišňovce, na východnej strane Velké Zálužie, na južnej strane sú to katastrálne územia Malý a Veľký Báb (obec Báb). Na juhozápadnej a západnej strane sú to katastrálne územia Pusté Sady a Zemianske Sady, ktoré sa nachádzajú v Trnavskom kraji v okrese Galanta, na severozápadnej strane je to katastrálne územie obce Sasinkovo, ktoré sa nachádza v Trnavskom kraji v okrese Hlohovec. Katastrálne územie má nepravidelný tvar orientovaný severo-južným smerom. Celková plocha katastrálneho územia je podľa evidencie štatistického úradu 11,66 km² (1166 ha). Na oficiálnom mapovom podklade je veľkosť katastrálneho územia 11,65 km² (1165 ha) s obvodom katastra 17,1 km a tieto hodnoty sú použité i v spracováanej územnoplánovacej dokumentácii.

II. Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia - podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie

1. Horninové prostredie

Geologické pomery charakterizujú základné geologické štruktúrne jednotky riešeného územia, pričom horninové prostredie vo veľkej miere ovplyvňuje aj iné zložky krajiny a tiež súčasné možnosti jej hospodárskeho využitia tak pre technické ako aj bioprodukčné činnosti (ako napr. pôdotvorný substrát).

V zmysle „Geologického členenia Západných Karpát a severných výbežkov Panónskej panvy“ patrí katastrálne územie obce do oblasti Vnútrohorské panvy a kotliny, podoblasti Podunajská panva, okrsku Trnavsko-dubnická panva, podokrsku Rišňovská priehlbina. Geologické podložie územia je štruktúrne heterogénne, tvorené je horninami kryštalinika a mezozoika. Neogénna výplň panvy je tvorená súvrstviami morských sedimentov veľkej mocnosti a pozostáva z dvoch hlavných stratigrafických členov – miocénu a pliocénu. Definitívny záver formovania panvy predstavuje jazerno-fluviálna fácia pliocénu a kvartérna terestrická sedimentácia spraší.

Na geologickej stavbe územia sa podieľajú dve hlavné stratigrafické jednotky – základom sú neogénne sedimenty budujúce podloží, v nadloží sú takmer v celom území vyvinuté kvartérne sedimenty.

Najvrchnejšiu vrstvu neogénnych sedimentov tvoria usadeniny dáku – volkovské súvrstvie. Na povrch v území a jeho okolí vychádzajú na strmších západne až severne orientovaných stráňach pahorkatiny východne od Bábskeho potoka, v menšej miere aj západne od intravilánu obce. Tvorené sú sladkovodnými limnickými sedimentmi v piesčitom vývoji (hrubé štrkové a piesčité komplexy) alebo v ílovitom vývoji (monotónne striedanie sivozelených a sivých piesčitých ílov až aleuritov s polohami pieskov).

Z kvartérnych sedimentov sa v území nachádzajú nasledovné typy:

- fluviálne sedimenty (fhh) – údolné hliny, piesky a íly riečnej nivy, mapované sú na nive Bábskeho potoka, čiastočne aj v údoliach jeho občasných prítokov,
- deluvio-fluviálne sedimenty (dfh) - splachové hliny, mapované v niektorých úvalinách a úvalinovitých dolinách v rôznych častiach katastra,
- eolické sedimenty (lw) - prachovité až piesčité spraše, mapované najmä v polohách plošín vo východnej a severnej časti územia,
- eolicko-deluviálne sedimenty (lhw) – nevápnité sprašové hliny a podobné zeminy – prevažujú v západnej časti územia a mapované sú aj na niektorých svahoch východne od Rumanovského potoka,
- deluviálne sedimenty (dhk, pgh) – väčšinou piesčité hliny a hlinité piesky s úlomkami hornín – mapované sú na úpätí niektorých svahov budovaných neogénnymi súvrstviami.

Podľa inžinierskogeologickej rajonizácie spadá celé riešené územie do oblasti Podunajská nížina, rajónu kvartérnych sedimentov a v rámci tejto skupiny do rajónu sprašových sedimentov – L. Inžinierskogeologické rajóny sú vyčlenené najmä na základe genézy a litologickej povahy hornín, umožňujú stanoviť vhodnosť horninového prostredia z hľadiska rôznych spôsobov využívania územia, najmä vhodnosti na výstavbu.

V katastrálnom území obce Rumanová ani v jeho blízkom okolí nie sú evidované žiadne prieskumné územia, ložiská nerastných surovín ani chránené ložiskové územia. Najbližšie je situované ložisko tehliarskych surovín v k.ú. Alešince.

Podľa geomorfologického členenia Slovenska (Mazúr, Lukniš in Atlas SSR 1980) patrí posudzované územie do geomorfologickej provincie Panónska panva, subprovincie

Západopanónska panva, oblasti Podunajská nížina, celku Podunajská pahorkatina, oddielu Nitrianska pahorkatina a pododdielu Zálužianska pahorkatina.

Reliéf oblasti Zálužianskej pahorkatiny v okolí obce Rumanová je tvorený hladko modelovanými miernymi až stredne strmými svahmi členenými plytkými periglaciálnymi úvalinami. Nadmorská výška chrbtov pahorkatiny sa pohybuje v rozpätí 180-210 m, pričom najvyššie chrbty v území dosahujú výšku 210-220 m. Výraznejšie údolie vytvoril Rumanovský potok, ktorý je zahĺbený vzhľadom k okolitým chrbtom o 40-50 m, relatívne prevýšenie chrbtov pahorkatiny oproti úvalinovitým údoliam dosahuje priemerne 25-40 m. Najnižším bodom katastra je vyústenie Bábskeho potoka do k.ú. Malý a Veľký Báb (146 m n.m.), najvyšším je chrbát pahorkatiny v lokalite Tumáň severne od obce (224 m n.m.).

V k.ú. Rumanová dosahuje sklonitosť pahorkatinných svahov kategórie prevažne 3-7° a 7-12°, avšak na západne až severne orientovaných svahoch s výstupmi neogénneho podložja dosahuje sklonitosť kategóriu 12-17°, miestami aj nad 17°. Typickým prvkom územia sú plošiny s malou sklonitosťou (rozsiahle územia so sklonitosťou do 3°). Sklonitosť údolia Rumanovského potoka a širších dien úvalín je do 1°.

Riešené územie obce Rumanová a jeho okolie nepatrí medzi oblasti vážnejšie postihnuté geodynamickými javmi (zosuvy a iné geodynamické javy, presadanie sedimentov a i.). ŠGÚDŠ Bratislava eviduje priamo v k.ú. dve lokality potenciálne náchylné na zosúvanie – viazané sú na strmšie svahy nad nivou Rumanovského potoka. Jediným negatívnym prírodným faktorom v území je vodná erózia pôdy. Erózia postihuje stredne strmé a strmšie svahy Zálužianskej pahorkatiny - prejavuje sa na svahoch od sklonitosti 3-4°, intenzívne sa prejavuje na svahoch so sklonitosťou nad 7°, a to najmä v prípade veľkoblokového spôsobu využívania pozemkov ornej pôdy. V lokalitách náchylných na vodnú eróziu je žiaduce realizovať systém ochranných agrotechnických opatrení.

2. Klimatické pomery

Riešené územie patrí podľa klimaticko-geografického členenia do teplej klimatickej oblasti T (priemerne 50 a viac letných dní za rok s denným maximom teploty vzduchu > 25°C), okrsku T2 – charakteristika okrsku: teplý, suchý, s miernou zimou, teplota v januári je > -3°C, I_z 0 až -20: suchá oblasť (kde I_z je Končekov index zavlažovania). Priemerná ročná teplota vzduchu sa pohybuje od 9 –10 °C; priemerná teplota v januári je –1 až -2 °C; priemerná teplota v júli je 19 až 20 °C.

Priemerný ročný úhrn zrážok je 550-600 mm, vo vegetačnom období je to 300-350 mm. Najviac zrážok spadne v mesiacoch máj - august, najmenej v mesiacoch január - marec. Oblasť je zrážkovo vysoko deficitná (nedostatok vlhky v celom vegetačnom období, deficit 200-280 mm), celkový zrážkový deficit v priebehu roka je 80-150 mm.

Prevládajúcou zložkou vetra takmer vo všetkých ročných obdobiach je v oblasti Nitry severozápadný vietor, ktorého podiel predstavuje celoročne cca 20% pozorovaní. Ďalšími častými smermi vetrov sú východné a severovýchodné, naopak najmenej časté sú južné a juhozápadné. Bezvetrie sa vyskytuje priemerne v 14% meraní, najsilnejšie vetry sú severné a severozápadné, najslabšie vetry sú severovýchodné, juhozápadné a južné.

3. Ovzdušie

Oblasť obce Rumanová patrí medzi mierne až stredne imisne zaťažené územia. Nenachádzajú sa tu žiadne veľké zdroje znečistenia ovzdušia, avšak územie je v dosahu znečistenia najmä podniku Duslo Šaľa a priemyselných podnikov v Nitre a Hlohovci.

V katastrálnom území obce sa nachádza jeden evidovaný stredný zdroj znečistenia ovzdušia – Roľnícke družstvo Rumanová (produkcia amoniaku a jeho plyných zlúčenín vznikajúcich v procese živočíšnej výroby). Skládky odpadov Rišňovce - Rumanová prevádzkovaná firmou Envi-Geos Nitra je zdrojom prašnosti, zápachu a tvorby skládkových plynov (najmä metánu), nie je však evidovaná ako zdroj znečistenia ovzdušia.

Obcou Rumanová prechádza cesta 3. triedy s nízkou intenzitou dopravy, k lokálnemu znečisteniu ovzdušia dochádza najmä v súvislosti so zvozom odpadu na skládku.

4. Vodné pomery

Povrchové vody

Riešené územie patrí do povodia dolného Váhu (číslo hydrologického poradia 4-21-10), čiastkového povodia vodného toku Jarčie. Celé územie je vlhovo deficitné, s nízkymi hodnotami odtokového koeficientu a špecifického odtoku z územia ($1-5 \text{ l.s}^{-1}.\text{km}^{-2}$). Jarčie je ľavostranným prítokom Váhu, do ktorého sa zaúšťuje pod VN Kráľová. Na väčšine toku je upravený, ohrádzovaný. Jarčie odvodňuje časť Nitrianskej pahorkatiny, je tokom III. rádu,

má dĺžku 26,4km, plochu povodia 116,2km². Väčším prítokom je Bábsky potok, na ktorom je vybudovaná VN Báb.

Priamo k.ú. Rumanová preteká jeden vodný tok – Bábsky potok (miestny názov Rumanovský potok). Je to tok IV. rádu s celkovou dĺžkou 14,7km a plochou povodia 42,7km². Patrí medzi malé vodné toky s priemerným prietokom len 70 l.s⁻¹ (ústie do toku Jarčie). Prietokové pomery potoka sa v území nesledujú.

Podzemné vody

Základnou hodnotenou jednotkou vodohospodárskej bilancie podzemných vôd Slovenska je hydrogeologický rajón s jeho následným detailným členením na subrajóny a čiastkové rajóny. Hydrogeologický rajón je hydrogeologicky jednotné územie s podrobnými hydrogeologickými vlastnosťami, typom zvodnenia a obehom podzemnej vody. Podľa súčasnej hydrogeologickej rajonizácie je územie Slovenska rozdelené na 141 hydrogeologických rajónov.

Riešené územia spadá do hydrogeologického rajónu č. N071 – neogén Nitrianskej pahorkatiny. Zdrojom podzemných vôd sú povrchové toky, v blízkosti pohoria Trábeč aj zrážkové vody a vody prestupujúce z mezozoických vrstiev pohoria. Územie pahorkatiny je typické stredným stupňom transmisivity, pórovou až puklinovo-pórovou priepustnosťou, s výskytom napätej hladiny podzemných vôd.

V širšom území pahorkatiny sa kvartérne podzemné vody s voľnou hladinou vyskytujú v dolinách potokov, prípadne v nadložných kvartérnych a priepustných neogénnych horizontoch. Celkovo sú neogénne sedimenty hydrogeologicky nepriaznivé, nepriepustné, s výskytom zvodnených vrstiev pieskov až štrkov s artézskymi vodami prevažne s negatívnou hladinou (0,5 až 1 m pod terénom). Ich hĺbka je v realizovaných vrtoch na pahorkatine väčšinou v rozpätí 50-150 m, výdatnosť vrtov nepresahuje 2-4 l.s⁻¹ (najčastejšie je v rozpätí 0,1 - 1 l.s⁻¹). Výskyt týchto kolektorov je nerovnomerný a závisí od miestnych stratigrafických podmienok. Dopĺňanie artézskych vôd je najčastejšie z plytkých podzemných vôd kvartérnych náplavov a vodných tokov, menej zo zrážok.

Celkové využiteľné množstvá podzemných vôd v celej oblasti Nitrianskej pahorkatiny boli stanovené v hodnote 1233,87 l.s⁻¹. Využiteľné zásoby tvoria prevažne zdroje s výdatnosťou do 2 l.s⁻¹, ich využitie je v dôsledku toho obmedzené rozptýlenosťou malých zdrojov a často nevyhovujúcou kvalitou podzemných vôd. Podľa režimu patria podzemné vody celej

nitrianskej oblasti do prvého výškového stupňa (do 450 – 600 m n.m.), s najvyššími stavmi hladiny podzemných vôd a výdatnosťami prameňov koncom marca a začiatkom apríla.

V riešenom území obce Rumanová sa nachádza využívaná artézska studňa (v južnej časti obce pri ihrisku a potoku), ktorá slúži ako vodný zdroj na zásobovanie obce pitnou vodou. Studňa nemá vymedzené ochranné pásmo.

5. Pôdne pomery

Priestorová rozmanitosť prírodných podmienok má vplyv na priestorovú rozmanitosť pôdných pomerov. Kvalita a stav pôdneho fondu sú závislé od ich prirodzených vlastností, od prírodných a antropogénne vyvolaných procesov a zároveň i od vykonaných melioračných opatrení a vplyvu ľudskej činnosti. Väčšina katastra obce Rumanová je poľnohospodársky intenzívne využívaná, pričom dominuje orná pôda.

Snaha o ochranu a racionálne využívanie poľnohospodárskeho pôdneho fondu viedla k systematickému získavaniu a triedeniu informácií o pôde a následne aj klasifikácií pôd, čo je základom bonitačného informačného systému, aj systému oceňovania pôd. Základnými jednotkami pre začlenenie pôd do typologických kategórií sú bonitované pôdno-ekologické jednotky (BPEJ).

Pôdne jednotky vyskytujúce sa v riešenom území:

- Čiernice (predtým lužné pôdy) sú pôdy vytvorené na fluviaálnych sedimentoch, recentne bez trvalého vplyvu záplav alebo zamokrenia. Sú charakteristické hlbokým a kvalitným humusovým horizontom molického typu, viažu sa na teplú klimatickú oblasť.
- Černozeme sú pôdnym typom vyskytujúcim sa na karbonátových sprašiach, pieskoch a slieňoch v teplej klimatickej oblasti. Majú veľkú hrúbku humusového horizontu i celkového pôdneho profilu a patria k najúrodnejším pôdam.
- Hnedozeme sú pôdy na sprašiach alebo sprašových hlinách s tenkým svetlým humusovým horizontom a výrazným B horizontom zvetrávania alebo premiestnenia ílu, prevažne neobsahujú skelet.
- Regozeme sú pôdy s veľmi tenkým svetlým humusovým horizontom, ktorý sa vytvoril na viatych pieskoch, na íloch, slieňoch alebo sprašiach. Veľmi často sú tieto pôdy na miestach, kde boli eróziou úplne odstránené pôvodné pôdy.

V riešenom území sa okrem uvedených BPEJ vyskytujú aj tzv. antropické pôdy - pôdy s výskytom povrchového antropického horizontu, čiastočne alebo úplne pozmenené, prípadne vytvorené činnosťou človeka. Patria k nim kultizeme a antropogénne pôdy.

- Kultizeme sú pôdy výrazne pretvorené ľudskou činnosťou napr. rigolovaním (hlboké kyprenie a premiešanie ich profilu), napr. pôdy záhrad.
- Antropogénne pôdy sú pôdy s pôdnym profilom umelo vytvoreným človekom napr. násypy ciest, železnice, zastavané plochy.

6. Fauna a flóra

Fauna

Z hľadiska zoogeografického členenia (Stehlík a Vavřínová 1991, upravené Matis 1999) zasahuje riešené územie do provincie eurosibírske stepi s podprovinciou Pannonicum, úseku panónska step (Eu-Pannonicum). Ide o oblasť Podunajskej nížiny, ktorá sa vyznačuje v súčasnej dobe rozsiahlymi agrocenózami a zvyškami lužných lesov. Kostrou tohto územia je rieka Dunaj so svojimi nížinnými prítokmi (Malý Dunaj, Váh, Nitra a iné). V tomto priestore sa nachádzajú predovšetkým teplomilné spoločenstvá lesného a lúčneho charakteru, vodné a mokradové spoločenstvá.

Faunu k.ú. Rumanová a jeho širšieho okolia charakterizuje viacero teplomilných druhov, ktoré sa tu rozšírili z mediteránnej podoblasti v tretohorách. Typické stepné druhy zastupuje napríklad škrečok poľný (*Cricetus cricetus*), provinciu listnatých lesov z vtákov holub hrivnák (*Columba palumbus*), slávik krovinový (*Luscinia megarhynchos*), drozd čierny (*Turdus merula*), vlha hájová (*Oriolus oriolus*), škorec lesklý (*Sturnus vulgaris*), pinka lesná (*Fringilla coelebs*) a ďalšie. Vyskytujú sa tu pritom druhy patriace do viacerých faunistických prvkov, akými sú najmä druhy arboreálne, eremiálne či oreotundrálne.

Podľa zoologických prieskumov realizovaných v rámci projektov pozemkových úprav v regióne Nitrianskej pahorkatiny (napr. Trnka in Mederly a kol. 2007) je možné predpokladať, že v území obce Rumanová a v jeho okolí sú významne zastúpené spoločenstvá poľných a synantropných druhov stavovcov (poľnohospodárska a urbanizovaná krajina), čiastočne aj lesných druhov (najmä komplex Starého hája). Najpočetnejšími druhmi stavovcov sú pravdepodobne vtáky a z nich najmä rad

vrabcotvaré (Passeriformes), z cicavcov sú početnými radmi najmä myšotvaré (Rodentia), piskorotvaré (Insectivora) a šelmotvaré (Carnivora). Menej početnými triedami stavovcov sú ryby, obojživelníky a plazy.

K pravidelne až často sa vyskytujúcim druhom v území patria jašterica bystrá (*Lacerta agilis*), myšiak hôrny (*Buteo buteo*), bažant poľovný (*Phasianus colchicus*), drozd čierny (*Turdus merula*), škorec lesklý (*Sturnus vulgaris*) a myš domová (*Mus musculus*). Zaujímavosťou je výskyt včelárika zlatého (*Merops apiaster*), ktorý pravdepodobne prechodne osídlil pieskové haldy v lokalite skládky odpadov na hranici k.ú. Rumanová a Rišňovce. V susednom k.ú. Veľký Báb blízko hranice s k.ú. Rumanová bola zistená jeho kolónia v pieskových odkryvoch zárezu poľnej cesty.

Najvýznamnejším biotopom územia je pravdepodobne lesný komplex Starý háj, kde predpokladáme na základe analógie s obdobnými lesnými ekosystémami v širšom okolí (napr. Bábsky les - Trnka in Mederly a kol. 2006) výskyt cca 50-60 druhov stavovcov, z ktorých je niekoľko významných z európskeho hľadiska - skokan štíhly (*Rana dalmatina*), jašterica bystrá (*Lacerta agilis*), ďateľ hnedkavý (*Dendrocopos syriacus*), muchárik bielokrký (*Ficedula albicollis*), netopier veľký (*Myotis myotis*), netopier hrdzavý (*Nyctalus noctula*), netopier pozdný (*Eptesicus serotinus*) a plch lieskový (*Musccardinus avellanarius*), väčšina z nich patrí k druhom národného významu. Tento biotop má preto veľmi vysokú ekosoologickú hodnotu.

Priemernú ekosoologickú hodnotu má Bábsky potok, kde bolo zistených 37 druhov stavovcov. Z nich 4 druhy patria k európsky významným - ropucha zelená (*Bufo viridis*), skokan štíhly (*Rana dalmatina*), jašterica bystrá (*Lacerta agilis*) a netopier hrdzavý (*Nyctalus noctula*) a 26 k druhom národného významu. Údolie potoka predstavuje dôležitý biokoridor pre vodné ale i niektoré terestrické druhy stavovcov.

Priemerný ekosoologický význam majú menšie lokality vegetácie v krajine – remízky, medze a iná sprievodná vegetácia v krajine. Prevažujú tu poľné a lesné druhy stavovcov, z ktorých niektoré môžu patriť k druhom európskeho resp. národného významu – napr. jašterica bystrá (*Lacerta agilis*), strakoš červenochrbtý (*Lanius collurio*), jež východoeurópsky (*Erinaceus concolor*) a piskor malý (*Sorex minutus*).

V rámci zastavaného územia majú priemerný ekosoologický význam najmä parčíky, záhrady a sady. Vyskytujú sa tu najmä druhy viazané na ľudské spoločenstvá, z významnejších druhov tu môžu žiť napr. ropucha zelená (*Bufo viridis*), jašterica bystrá

(*Lacerta agilis*), ďateľ hnedkavý (*Dendrocopos syriacus*), netopier veľký (*Myotis myotis*), ropucha bradavičnatá (*Bufo bufo*) a jež východoeurópsky (*Erinaceus concolor*).

Agrocenózy sú posledným hlavným typom biotopov v území. Žijú tu najmä poľné druhy stavovcov, avšak pravdepodobný je aj výskyt viacerých európsky významných druhov - jašterica bystrá (*Lacerta agilis*), bocian biely (*Ciconia ciconia*), kaňa močiarna (*Circus aeruginosus*), strakoš červenochrbtý (*Lanius collurio*), netopier poďný (*Eptesicus serotinus*) a škrečok poľný (*Cricetus cricetus*).

Flóra

Na druhové zloženie rastlinstva vplýva najmä geologické podložie, pôda, reliéf a nadmorská výška. V riešenom území je zastúpená teplomilná vegetácia. Z hľadiska fyto geograficko-vegetačného členenia (Plesník, 2002) spadá celé riešené územie do dubovej zóny, nížinnej podzóny, pahorkatinnej oblasti a okresu Nitrianska pahorkatina. Toto začlenenie znamená, že v druhovom zložení vegetácie prevažujú teplomilné druhy, často panónskeho alebo pontického pôvodu. Riešené územie spadá do vegetačného lesného stupňa dubového (nadmorská výška do 300 m n.m, priemerná teplota nad 8°C, ročné zrážky do 600 mm, vegetačná doba nad 175 dní). Pre tento vegetačný stupeň sú charakteristické mäkké a tvrdé lužné lesy a nížinné lesy s prevahou duba.

Potenciálnu prirodzenú vegetáciu v riešenom území (teda vegetáciu, ktorá by sa v daných prírodných podmienkach vyvinula, keby do vývoja nezasahoval človek svojou činnosťou) tvoria nasledovné geobotanické jednotky:

Lužné lesy nížinné (U - Ulmenion) zahrňujú vlhkomilné a mezohygrofilné lesy, rastúce na aluviálnych naplaveninách pozdĺž vodných tokov, patriace do podzväzu Ulmenion. Zo stromov bývajú zastúpené jaseň úzkolistý (*Fraxinus angustifolia*), dub letný (*Quercus robur*), brest hrabolitý (*Ulmus minor*), jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*), javor poľný (*Acer campestre*), čremcha strapcovitá (*Padus avium*) a dreviny mäkkých lužných lesov, najmä druhy rodov vrb (*Salix* sp. div.) a topoľ (*Populus* sp. div.). V krovinnom poschodí sú to svíb krvavý (*Swida sanguinea*), zob vtáci (*Ligustrum vulgare*), bršlen európsky (*Euonymus europaea*), druhy rodu hloh (*Crataegus* sp. div.). Bylinný podrast je druhovo relatívne bohatý. Pôvodne pokrývali tieto lesy údolie Bábskeho potoka - po osídlení sa tieto ekosystémy postupne menili na lúky, ornú pôdu alebo hospodárske lužné lesy (plantáže lesných drevín s topoľom euroamerickým).

Dubovo-hrabové lesy panónske (Cr – Quercus robur – Carpinion betuli) - spoločenstvá dubovo-hrabových lesov v najteplejších oblastiach Slovenska alebo v teplejších kotlinách a dolinách, kde má klíma zvýšenú kontinentalitu. Podmieňujú ich predovšetkým piesočnaté a štrkovité polohy pokryté sprašovými hlinami alebo náplavové kužele. V stromovom poschodí dominuje dub letný (Quercus robur), častý je dub sivastý (Quercus pedunculiflora), javor poľný (Acer campestre), javor mliečny (Acer platanoides), trvalo sa vyskytuje aj javor tatársky (Acer tataricum). Bežné sú bresty Ulmus minor a Ulmus laevis, lipa malolistá (Tilia cordata), hrab obyčajný (Carpinus betulus), jaseň štíhly (Fraxinus excelsior) a jaseň úzkolistý (Fraxinus angustifolia). Krovinné poschodie je dobre vyvinuté. Pôvodne išlo o prevažujúcu jednotku, vyskytujúcu sa na úpätí a väčšine svahov pahorkatiny. Postupne boli lesné spoločenstvá odstránené a premenené na ornú pôdu, zastavané územie a prídomové záhrady. V území sa zachovali len fragmenty týchto porastov v podobe malých remízok..

Dubovo-cerové lesy (Qc - Quercetum petraeae-cerris s.l.) – patrili sem xerotermofilné dubové lesy na alkalických podlažiach, viazané najmä na ilimerizované hnedozeme na sprašových príkrovoch. Dominantou v týchto porastoch je dub cerový (Quercus cerris), ďalej sa vyskytujú dub žltkastý (Quercus dalechampii), dub sivozelený (Quercus pedunculiflora), niekedy aj dub zimný (Quercus petraea) a dub letný (Quercus robur). Z ďalších drevín sa v stromovom poschodí vtrúsene vyskytujú javor poľný (Acer campestre), javor tatársky (Acer tataricum), lokálne aj jaseň mannový (Fraxinus ornus). Krovinné poschodie býva pomerne bohaté, tvorené najmä druhmi zob vtáci (Ligustrum vulgare), drien obyčajný (Cornus mas), svíb krvavý (Swida sanguinea), slivka trnková (Prunus spinosa), ruža galská (Rosa galica), rešetliak prečisťujúci (Rhamnus cathartica), hloh obyčajný (Crataegus laevigata), hloh krivokališný (Crataegus curvisepala). Pôvodne pokrývali tieto lesy chrbtové polohy pahorkatiny v celom území, väčšina však bola postupne premenená na ornú pôdu - dubovo-cerový porast sa zachoval v severnej časti územia na väčšine komplexu Starý háj a v podobe niekoľkých menších lesíkov vo východnej časti územia.

Spoločenstvá lesného typu utrpeli v priebehu hospodárskeho využívania kultúrnej krajiny riešeného územia najväčšie územné straty. Okrem samotného odlesnenia a teda náhrady lesných spoločenstiev agrocenózami alebo zástavbou utrpela ekologická kvalita v podstate nepatrných zvyškov lesných spoločenstiev aj spôsobmi hospodárskeho využívania (výmladkové lesy majú nízku produkciu nekvalitnej kmeňoviny, po veľkoplošných holoruboch klesá ekologická hodnota lokality takmer na nulu, pri výsadbách sa používajú

nepôvodné druhy hospodárskych drevín a do lesných porastov vnikajú burinné druhy drevín, ktoré odtiaľ vytláčajú pôvodné druhy). Duby a bresty trpia grafiózou (upchávanie ciev parazitickými hubami). Za posledných 40 rokov na epidémiu grafiózy vyhynulo 95% jedincov brestov. V dôsledku grafiózy (inak povedané „hromadné hynutie duba“) sú ohrozené porasty dubín v celej Podunajskej nížine nielen pokiaľ ide o ich zdravotný stav, ale aj o samotnú podstatu hospodárenia na takejto lesnej pôde.

Poznanie prirodzenej potenciálnej vegetácie územia je dôležité najmä z hľadiska rekonštrukcie, obnovy a ďalšieho prirodzeného vývoja vegetácie (lesnej aj nelesnej) s cieľom jej priblíženia sa či úplného prinavrátenia do prirodzeného stavu, aby sa tak zabezpečila ekologická stabilita územia. Poznanie vegetačných typov v širšom meradle umožňuje rekonštruovať vegetáciu aj na miestach, kde je dnes náhradná prirodzená vegetácia (lúky, pasienky) alebo kultúrna vegetácia (agrocenózy, buriny, ruderaly). Existenciou prirodzených a pôvodných rastlinných spoločenstiev v krajine sa zvyšuje jej prírodná hodnota aj ekologická stabilita a teda aj odolnosť územia voči rôznym prírodným (biotickým i abiotickým) aj antropickým negatívnym faktorom (vplyvom).

V rámci k.ú. Rumanová tvoria plochy krajinnej vegetácie (sem zaraďujeme výlučne vegetáciu, ktorá má ekostabilizujúce a/alebo environmentálne funkcie bez akéhokoľvek produkčného potenciálu) 169,0 ha, čo predstavuje necelých 16% plôch celku a 14,5% z plochy celého katastra. Z hľadiska rozloženia tejto vegetácie je jej podstatná časť umiestnená v severnej časti katastra, jedná sa najmä o lokalitu Starý háj s rozlohou 113,0 ha.

Ekostabilizujúca vegetácia tvorí podstatnú časť krajinnej vegetácie 166,5 ha, čo predstavuje takmer 99%. Je tvorená najmä vysokou a čiastočne aj stredne vysokou drevinou vegetáciou. Výnimočne sa vyskytuje aj ako bylinná vegetácia.

Environmentálna vegetácia tvorí malý podiel na krajinnej vegetácii 2,5 ha (niečo vyše 1%) a vyskytuje sa viac ako stredne vysoká drevinná vegetácia a čiastočne ako bylinná vegetácia.

Relatívne významné plochy tvoria aj plochy produkčnej extenzívnej vegetácie (v tomto prípade plochy viníc), ktoré zaberajú 32,1 ha čo predstavuje necelé 3% plochy PFCelku.

Najrozsiahlejšie plochy tvoria plochy vegetácie produkčnej intenzívnej (plochy poľnohospodárskej výroby), ktoré zaberajú až 853,0 ha čo predstavuje necelých 80% plochy PFCelku.

Reálna vegetácia v k.ú. Rumanová a bezprostrednom okolí je na väčšine územia podstatne odlišná od pôvodnej vegetácie. Vysokú prevahu majú agrocenózy, ktorých celková biotická významnosť je nízka až veľmi nízka. K relatívne bioticky významnejším možno zaradiť lesné porasty, brehové porasty a lokality krajinnej vegetácie so zastúpením pôvodných druhov drevín.

Hlavné typy biotopov v území:

Lesné porasty. Ide o pôvodný typ krajinnej štruktúry. V území rástli prirodzene tri základné typy lesných porastov – lužné lesy v údolí Rumanovského potoka, dubovo-cerové lesy na plošinách pahorkatiny a dubovo-hrabové lesy panónske na svahoch pahorkatiny. V súčasnosti sa v k.ú. Rumanová lesné porasty vyskytujú v piatich lokalitách a reprezentujú niekoľko typov: relatívne prirodzené dubové a dubovo-hrabové lesy, druhovo pozmenené lesy a plantáže lužných lesov. Relatívne prirodzené dubové a dubovo-hrabové lesy sa zachovali v troch lokalitách (Starý háj, Lesík pri skládke 1 a Lesík pri PD 1). Najvýznamnejším je komplex tzv. Starého hája v severnej časti k.ú. Rumanová s presahom do k.ú. Kľačany a Sasinkovo (patria sem lesné porasty lesného celku Nitra č. 284-293), do tejto skupiny patria aj Lesík pri skládke (lesné porasty č. 294a) a Lesík pri PD 1 (295).

Brehové porasty vodných tokov. Sú mimoriadne dôležitým typom vegetácie v krajine jednak ako stanovište značného počtu druhov, jednak ako krajinné prvky s vysokou vodivosťou, slúžiace pre šírenie a pohyb rastlín i živočíchov. Patria k mokradným ekosystémom, ktoré sú jedným z ohrozených typov ekosystémov, ktorým je v poslednom čase venovaná zvýšená pozornosť. V k.ú. Rumanová sa nachádza len jeden stály vodný tok (Bábsky resp. Rumanovský potok), ktorý je v celej svojej dĺžke upravený a v úseku cez obec a pod ňou má len slabo vyvinutý brehový porast. V úseku nad obcou má potok prevažne súvislý brehový porast, ktorý možno klasifikovať ako fragmenty lužných lesov, patriace do biotopu európskeho významu 91E0 Lužné vrbovo - topolové a jelšové lesy (podľa národnej klasifikácie Ls1.1 a Ls1.3).

Remízky, skupinky drevín a zarastajúce neužitky. V poľnohospodárskej krajine okolia obce Rumanová sa vyskytuje niekoľko lokalít menších remízok, skupiniek drevín a zarastajúcich nevyužívaných plôch. Väčšinou ide o bývalé poľnohospodárske plochy (napr. záhrady, sady alebo TTP), ktoré sú dlhodobejšie nevyužívané. Ich súčasný ekologický význam je síce obmedzený, avšak môžu plniť funkciu budúcich interakčných prvkov alebo menších biocentier.

Medze v poľnohospodárskej krajine. Sú pomerne výrazným typom mimolesnej drevinnej vegetácie vzhľadom k tomu, že plnia viaceré funkcie v intenzívne poľnohospodársky využívannej krajine (líniové interakčné prvky, v obmedzenej miere aj biokoridory) – najmä tam, kde absentujú plošné porasty. V k.ú. Rumanová predstavujú najviac rozšírený typ mimolesnej drevinnej vegetácie – zdokumentovaných bolo viac ako 40 takýchto porastov. Viazu sa na rozhrania pozemkov a poľné cesty a ich významnosť závisí najmä od druhového zloženia, šírky a zapojenosti drevinného porastu.

Aleje popri cestách. Viazu sa na okolie štátnej cesty v extraviláne. V úseku medzi Bábom a Rumanovou ide len o sporadický výskyt stromov - najmä orech kráľovský (*Juglans regia*) a jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*), v krovinnom poschodí tu rastú najmä baza čierna (*Sambucus nigra*) a ruža šíповá (*Rosa canina*). Za obcou je na krátkom úseku popri ceste výsadba platana javorolistého (*Platanus acerifolia*), ďalej v smere na Rišňovce má porast popri ceste charakter obojstrannej medze s výskytom viacerých druhov stromov a krov, pričom v stromovom poschodí prevažuje jaseň úzkolistý (*Fraxinus angustifolia*) a v krovinách podobne ako v predošlom úseku baza a ruža.

Trvalé trávne porasty (lúky a pasienky). Tento typ biotopov sa v k.ú. Rumanová prakticky nevyskytuje, čo je do určitej miery ochudobnením krajiny z hľadiska jej biodiverzity. V budúcnosti by bolo vhodné vyčleniť aspoň 10% poľnohospodárskej pôdy na zatrávnenie, a to jednak vo forme nárazníkových pásov popri Rumanovskom potoku, jednak ako ochranné zatrávnenie svahov s veľkou náchylnosťou na vodnú eróziu. Výnimkou v území sú fragmenty relatívne pôvodných suchomilných trávnych porastov - panónskych travinno-bylinných porastov na spraši – ktoré sa v území zachovali v niektorých medziach a opustených sadoch.

7. Krajina

Riešené územie obce Rumanová patrí do Podunajskej nížiny, okrsku Nitrianska pahorkatina. V širšom okolí územia sa nachádzajú aj okrajové časti pohorí Centrálnych Západných Karpát – Tríbeč a Považský Inovec. Z uvedeného vyplýva, že región leží v kontakte dvoch hlavných geografických regiónov Slovenska – Panónskej panvy a Západných Karpát. Táto kontaktná poloha je hlavným dôvodom výskytu pestrých rastlinných a živočíšnych spoločenstiev v širšom území, patriacom do biogeografických provincií Pannonicum a Carpaticum.

Z hľadiska krajinnej scenérie je územie obce Rumanová typické vnímaním hladko modelovaných chrbtov pahorkatiny v okolí obce. Prírodné dominanty širšieho okolia územia (línie južnej časti pohorí Tríbeč a Považský Inovec) nie sú z obce ani blízkych svahov viditeľné – objavujú sa až pri pohľadoch z chrbtov pahorkatiny v západnej resp. východnej a južnej časti katastra obce.

V širšom okolí riešeného územia obce Rumanová sa nachádzajú významné prvky ochrany prírody a krajiny, ako aj nadregionálne a regionálne biocentrá a biokoridory najmä nížinného typu. Tieto sú usporiadané v pásmach podľa prírodných zákonitostí v smere hlavných hrebeňov pohorí a dolín hlavných riek, pričom tvoria aj základ pre hlavné stavebné prvky ekologickej siete Slovenska (E-ECONET, nadregionálny ÚSES).

8. Chránené územia, chránené stromy a ochranné pásma podľa osobitných predpisov a územný systém ekologickej stability

Najvýznamnejším koncepčným prírodným prvkom, ktoré zasahuje do k.ú. Rumanová, je vymedzený regionálny biokoridor v priestore Starý háj – Zagard – Bábsky les. Biokoridor je tvorený sčasti lesnými porastmi (patrí sem aj lesný komplex Starý háj v k.ú. Rumanová), mimo existujúcich lesných porastov je však len navrhovaný a prechádza intenzívne využívanou poľnohospodárskou krajinou. V dokumente Krajinnoekologického plánu pre spoločný územný plán obcí Veľké Zálužie, Báb, Jarok, Lehota, Rumanová je lokalita Starého hája kategorizovaná ako regionálne biocentrum. Priamo v obci Rumanová sa nachádza Chránený areál Rumanovský park. Vyhlásený bol v r. 1982 na výmere 2,97 ha a platí tu III. stupeň ochrany. Podľa materiálov ŠOP SR je účelom ochrana historického parku pri kaštieli na návrší v strede obce Rumanová.

V širšom okolí riešeného územia (cca do 10 km) sa nachádzajú nasledovné regionálne a nadregionálne významné koncepčné prírodné prvky:

Prvky ochrany prírody a krajiny (podľa materiálov ŠOP SR):

- Národná prírodná rezervácia Bábsky les – k.ú. Veľký Báb, cca 3 km J od obce Rumanová. Bábsky les bol v minulosti navrhovaný aj ako SKÚEV0600. V území platí V. stupeň ochrany.
- Chránený areál Šalgočiansky park – k.ú. Šalgočka, cca 4 km SZ od obce. V území platí IV. stupeň ochrany.

- Chránený areál Bábsky park - k.ú. Veľký Báb, cca 3,5 km J od obce. V území platí IV. stupeň ochrany.
- Chránený areál Veľkozálužský park – k.ú. Veľké Zálužie, cca 6 km JV od obce. V území platí III. stupeň ochrany.
- Národná prírodná rezervácia a územie európskeho významu SKUEV0074 Dubník – k.ú. Vinohrady nad Váhom, cca 6,5 km Z od obce. V území platí IV. stupeň ochrany.
- SKUEV0080 Bačove slaniská – k.ú. Hájske a Horná Kráľová, cca 9,5 km J od obce

Prvky nadregionálneho a regionálneho ÚSES (podľa ÚPN VÚC Nitrianskeho a Trnavského kraja):

- nadregionálny biokoridor rieky Váh – prechádza okresmi Hlohovec, Trnava a Galanta – cca 8-10 km Z až JZ od obce Rumanová,
- nadregionálne biocentrum Dubník - k.ú. Vinohrady nad Váhom, cca 6,5 km Z od obce,
- regionálne biocentrum Čelad' – lesné porasty a mozaika poľnohospodárskych pozemkov v k.ú. Zemianske sady, Pusté sady, cca 2,5 km Z od obce,
- regionálne biocentrá v okolí rieky Váh v okrese Hlohovec a Galanta (Čepeň, Vinohradské stráne, Šopornianske mŕtve rameno, Štrkovec...) – situované sú vo vzdialenosti 8-12 km V od obce,
- regionálny biokoridor Jarčie – prechádzaj naprieč okresmi Hlohovec a Galanta (k.ú. Dvorníky, Zemianske Sady, Pusté Sady, Pata...) vo vzdialenosti 4-6 km Z až JZ od obce
- regionálne biocentrá lesných porastov v Z a SZ časti okresu Nitra (okolie Bábu, Veľkého Zálužia – Bábsky háj, Bábsky les, Zagardov, Čerešniská...) – cca 4-6 km J až V od obce,
- regionálny biokoridor Dlhý kanál – prechádza k.ú. viacerých obcí JV časti okresu Nitra (Lehota, V. Zálužie, Jarok, Horná Kráľová, Močenok) – situovaný cca 7-10 km JV až J od obce
- regionálne biokoridory Radošinka, Andač, ich vetvy a navrhované lesné biocentrá (k.ú. Rišňovce, Lukáčovce, Alešince a i.) – situované sú 2-10 km S až SV od obce Rumanová.

9. Obyvateľstvo

Demografická situácia je odrazom spoločenskej situácie, demografický vývoj úzko súvisí s vývojom spoločenských podmienok.

Retrospektívny vývoj počtu obyvateľov v obci Rumanová :

rok	počet obyvateľov	celkový nárast absolútne	celkový nárast v %
1869	518		
1880	545	27	5,2
1890	776	231	42,4
1900	867	91	11,7
1910	934	67	7,7
1921	988	54	5,8
1930	1030	42	4,3
1940	1189	159	15,4
1948	1285	96	8,1
1961	1360	75	5,8
1970	1254	-106	-7,8
1980	1014	-240	-19,1
1991	828	-186	-18,3
2001	775 ²⁾	-53	-6,4
2011	803	28	3,6

Pri poslednom sčítaní obyvateľstva (2011) mala obec Rumanová 803 obyvateľov. Podľa obecných štatistík má obec v súčasnosti 836 obyvateľov (2014). Obec sa zaraďuje medzi menšie obce s hustotou osídlenia 984 obyvateľov/km² zastavaného územia a 72 obyvateľov/km² katastrálneho územia. Z hľadiska vekovej štruktúry má najväčšie zastúpenie kategória obyvateľstva v produktívnom veku (61%), nasleduje kategória obyvateľov poproduktívnom veku (21%) a najmenšie zastúpenie má kategória obyvateľov v predproduktívnom veku (17%). Z pohľadu celookresného priemeru je možné vidieť, že obec dosahuje mierne lepšie ukazovatele (vyšší počet obyvateľov v predproduktívnom veku a nižší počet obyvateľov v poproduktívnom veku).

10. Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti, archeologické náleziská

Pamiatkovo chránené územia a archeologické náleziská

V katastrálnom území obce Rumanová nie sú evidované pamiatkové územia.

V katastrálnom území obce Rumanová sú evidované archeologické lokality:

- v polohe Somoše v areáli poľnohospodárskeho družstva (archeologické nálezy zo staršej doby bronzovej – únětická kultúra; kostrové pohrebisko 104 hrobov, nepreskúmaná časť pohrebiska pokračuje východným smerom mimo areál poľnohospodárskeho družstva)
- v polohe Horné pole v areáli vinohradu (archeologické nálezy z obdobia včasného stredoveku 9.-10.stor.; osídlenie)
- intravilán obce bez bližšej lokalizácie (archeologické nálezy z vrcholného stredoveku 12.-15.stor.; bez podrobnosti obsahu nálezu)

Národné kultúrne pamiatky

V katastrálnom území obce Rumanová sú evidované nasledovné národné kultúrne pamiatky:

- Hrob s náhrobníkom (ÚZPF 1534/0) na miestnom cintoríne (1920);

Pamiatky a pamätihodnosti

V katastrálnom území obce Rumanová sú evidované nasledovné pamiatky a pamätihodnosti :

- kaplnka Ružencovej Panny Márie (pôvodne baroková, prvá/druhá polovica 18. storočia);
- kaštieľ (neskoroklasicistický, prvá polovica 19. storočia);
- rímsko-katolícka ľudová škola (1900);
- prícestná socha sv. Jána Nepomuckého pri kaplnke Ružencovej Panny Márie (neskorobaroková, 1748);
- kamenný kríž na hranici katastrov Báb – Rumanová (1790);
- kamenný kríž na cintoríne (neznáme datovanie);
- socha sv. Vendelína pri ceste smerom na Rišňovce – (neznáme datovanie)
- kamenný kríž pred domom Vargových (1925);
- socha sv. Floriána (1936)
- kamenný pomník na počesť padlých vojakov v II. svetovej vojne

11. Paleontologické náleziská a významné geologické lokality

V hodnotenom území nie sú známe špecifické paleontologické alebo významné geologické lokality.

12. Iné zdroje znečistenia

V hodnotenom území nie sú známe iné zdroje znečistenia.

13. Zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov

Z environmentálneho hľadiska možno považovať za najväčšie tieto problémy:

- nevybudovaný kanalizačný systém, ktorý spôsobuje znečisťovanie podzemných, ale aj povrchových vôd a pôdy,
- existencia divokej skládky odpadu (pri opustenom dvore RD) a dvoch nezabezpečených lokalít skládkovania maštalného hnoja (pri areáli RD severne od obce a na plošine pahorkatiny nad RD),
- potreba skvalitnenia odpadového hospodárstva a zvýšenia ekologickej stability hodnoteného územia,

III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie

1. Vplyvy na obyvateľstvo

Územný plán obce Rumanová je územnoplánovací dokument, ktorý nemá priamy vplyv na zdravie obyvateľov obce. Návrh územného plánu neobsahuje ani riešenia, ktoré by spôsobovali ohrozenie zdravotného stavu obyvateľstva a ani riešenia, ktoré by mali negatívne sociálno-ekonomické dopady na obyvateľstvo a narušovali by pohodu a kvalitu jeho života. Realizáciou rozvoja podľa navrhovaného plánu obce sa predpokladá skvalitnenie životného prostredia v obci a udržanie a pritiahnutie mladých ľudí do obce.

Esteticky a stavebne vhodnými úpravami sa môže vytvoriť hodnotné územie, ktoré zvýši pohodu bývania obyvateľov obce a zvýši jej atraktivitu. Dodržiavaním regulatívov uvedených v záväznej časti týkajúcich sa ochrany životného prostredia v jestvujúcom území ako aj na nových rozvojových plochách nebude dochádzať k zhoršovaniu kvality jednotlivých zložiek životného prostredia.

Samozrejme, každé nové zámery, ktoré budú realizované v riešenom území, musia byť podrobené posudzovaniu vplyvov konkrétnej činnosti na životné prostredie, kde sa zhodnotí miera vplyvov konkrétnej činnosti okrem iného aj na zdravotný stav obyvateľov obce.

2. Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery

Územný plán obce nevyvoláva žiadne priame negatívne vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a ani geomorfologické pomery. Pri zakladaní nových stavieb musí byť zohľadnený geologický podklad a vplyvy na horninové prostredie počas výstavby jednotlivých zámerov (napr. úniky ropných látok do podlažia a pod.) je potrebné riešiť v podrobnejších stupňoch dokumentácie (pre územné a stavebné konanie).

3. Vplyvy na klimatické pomery

Navrhovaná územnoplánovacia dokumentácia nevyvoláva žiadne priame negatívne vplyvy na klimatické pomery v území. Prípadné rozšírenie zastavaných plôch má však vplyv na lokálnu klímu a mikroklimu. Možné nepriaznivé účinky, ako je zvyšovanie teploty vzduchu a sálavé teplo zo spevnených a zastavaných povrchov, navrhuje územnoplánovacia dokumentácia eliminovať plochami vzrastlej zelene.

4. Vplyvy na ovzdušie

Návrh územného plánu nemá podstatný nepriaznivý vplyv na ovzdušie. Realizáciou činností navrhovaných v územnoplánovacej dokumentácii sa nepredpokladá výrazný nárast emisií, ani vznik nových druhov emisií.

5. Vplyvy na vodné pomery

Návrh územného plánu obce nevyvoláva priame negatívne vplyvy na vodné pomery územia, kvalitu povrchových a podzemných vôd a odtokové pomery. V prípade realizácie obecnej kanalizácie dôjde k zlepšeniu kvality povrchových i podzemných vôd a zároveň k celkovému zlepšeniu životného prostredia.

Návrh územného plánu vyvoláva za predpokladu rozširovania bytovej výstavby zvýšené nároky na zásoby pitnej vody.

6. Vplyvy na pôdu

Pri realizácii zámerov navrhovaných v územnoplánovacej dokumentácii je potrebné dodržiavať zásady ochrany poľnohospodárskej pôdy zadefinované v Zákone č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy v znení neskorších predpisov.

Navrhovanými rozvojovými zámermi sa nezvýši pôdna erózia a kontaminácia pôdy. V územnom pláne sú navrhnuté ekostabilizačné opatrenia, ktoré znížia eróziu pôdy a eliminujú ďalšie negatívne faktory. Z hľadiska eliminácie pôdnej erózie je vhodné zvýšiť plošné zastúpenie krovinnej a stromovej vegetácie najmä pozdĺž poľných ciest, remíz, medzí a vodných tokov. Takisto je vhodné rozdeliť veľkoplošné bloky ornej pôdy na menšie celky a vysadiť na ich hraniciach pásy stromov a krovín.

V návrhu územného plánu sa nenavrhujú zábery na lesnej pôde, t.j. nebude dochádzať k jej záberom.

7. Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy

Územný plán nemá priamy vplyv na faunu, flóru a ich biotopy. Územnoplánovacia dokumentácia v plnom rozsahu rešpektuje existujúce chránené lokality, ktoré zasahujú do katastra obce. Realizáciou navrhnutých ekostabilizačných opatrení a prvkov MÚSES sa vytvoria v riešenom území predpoklady pre skvalitnenie podmienok pre faunu a flóru. Pri zakladaní nových plôch zelene a rekonštrukcii existujúcej líniovej zelene v celom riešenom území budú vysadené stanovištne vhodné dreviny a kroviny.

8. Vplyvy na krajinu

Krajina sa hodnotí ako integrovaný celok, ktorý má svoj vonkajší vzhľad a svoju vnútornú hodnotu. Vonkajší vzhľad krajiny predstavuje krajinný obraz, do ktorého sa premieta usporiadanie tvarov reliéfu, štruktúr krajinnej pokrývky a priestorových objektov. Prírodnú, kultúrnu a historickú hodnotu krajiny reprezentuje krajinný ráz.

Líniová zeleň sa v území využíva nielen na zabezpečenie hygienických a pôdoochranných funkcií, ale aj ako kompozičný prvok. Krajinný obraz môže pozmeniť prípadná nová zástavba, ktorá však prirodzene nadviaže na existujúcu sídelnú štruktúru a bude kompozične podobná existujúcej vidieckej zástavbe. Týmto spôsobom nebude krajinný obraz narúšaný novými prvkami a uvedené bude zabezpečené záväznými regulatívmi. Návrh rozvoja obce nebude mať dopad na časti krajiny, ktoré sú z krajinoestetického hľadiska považované za najhodnotnejšie.

Realizáciou navrhovaných opatrení a prvkov MÚSES sa vytvoria predpoklady pre ozelenie scenérie a úpravu štruktúry krajiny avšak nepredpokladá sa výraznejšia zmena samotného charakteru krajiny.

9. Vplyvy na chránené územia a ochranné pásma

Návrh územného nemá vplyv na veľkoplošné a maloplošné chránené územia nachádzajúce sa v blízkosti riešeného územia a ktoré by mohli byť teoreticky ovplyvňované realizáciou zámerov uvedených v územnoplánovacej dokumentácii.

Územný plán nenavrhuje žiadne rozvojové zámery ani činnosti, ktoré by boli v rozpore s podmienkami ochrany chránených území, resp. s ich manažmentovými opatreniami. Územný plán intenzifikuje a reštrukturalizuje už urbanizované zastavané územie a nové činnosti sú navrhované bez priameho zásahu do prvkov ÚSES.

V navrhovanej územnoplánovacej dokumentácii sú v zmysle platnej legislatívy rešpektované aj ochranné pásma technickej infraštruktúry – ochranné prístupové pásmo vodných tokov, ochranné pásma líniových dopravných stavieb a ochranné pásma líniových technických stavieb (plynovody, vodovody a elektrické vedenia).

10. Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, vplyvy na archeologické náleziská

Návrh územného plánu nevyvoláva žiadne priame negatívne vplyvy na kultúrne a historické pamiatky a archeologické náleziská. Podmienky novej zástavby sú stanovené v regulatívoch, ktoré rešpektujú aj historickú zástavbu a kultúrne a historické pamiatky obce. Ochrana archeologických lokalít, kultúrnych a historických pamiatok pri výstavbe je zabezpečená v zmysle zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu.

Pre zabezpečenie ochrany možných archeologických nálezov sú v územnom pláne špecifikované podmienky, ktoré treba pri stavebnej činnosti dodržať. V prípade, že pri zemných prácach spojených so stavebnou činnosťou dôjde k narušeniu archeologických nálezísk:

- bude nutné vykonať v zmysle § 27 ods. 3 zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu záchranný archeologický výskum (o jeho nutnosti rozhoduje Pamiatkový úrad SR),
- bude potrebné aby si investor/stavebník od Krajského pamiatkového úradu Nitra v jednotlivých stupňoch územného a stavebného konania vyžiadal stanovisko ku každej pripravovanej stavebnej činnosti súvisiacej so zemnými prácami z dôvodu, že môže dôjsť k narušeniu archeologických nálezísk ako aj neevidovaných archeologických pamiatok.

Územný plán navrhuje chrániť a zabezpečiť priebežnú údržbu kultúrnych pamiatok a objektov s pamiatkovými hodnotami spolu s ich okolím. Na území obce je potrebné rešpektovať aj objekty s pamiatkovými hodnotami nezapísané v Ústrednom zozname pamiatkového fondu.

11. Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality

Návrh územného plánu nenavrhuje žiadne rozvojové zámery, ktoré by mohli ovplyvňovať paleontologické náleziská a geologické lokality. V prípade objavenia doteraz neobjavených paleontologických nálezísk alebo geologických lokalít bude potrebné postupovať v súlade s legislatívou chrániacou uvedené typy lokalít.

12. Iné vplyvy

Návrh územného plánu obce nenavrhuje žiadne činnosti, ktoré by mali iné známe negatívne vplyvy na obyvateľov obce, na susedné obce a ani na celkové životné prostredie širšieho regiónu.

13. Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti, vzájomných vzťahov a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi

Pri hodnotení očakávaných vplyvov nových rozvojových zámerov na životné prostredie je možné konštatovať, že tieto zámery boli navrhnuté so zámerom nepôsobiť významnými vplyvmi na životné prostredie a súčasne rešpektovať všetky platné zákony a iné právne predpisy. Ich priama realizácia bude možná tiež za podmienky rešpektovania relevantnej legislatívy, čo sa bude kontrolovať v priebehu ich následných povolovacích konaní.

Pripravovaná územnoplánovacia dokumentácia nemá žiadne podstatné negatívne vplyvy na životné prostredie a zdravie obyvateľov obce, ale naopak navrhovanými opatreniami a regulatívami sa stanovujú podmienky pre zlepšenie životného prostredia a zdravia obyvateľov obce s pozitívnym vplyvom. V územnom pláne sa určuje využitie potenciálu územia na zabezpečenie rozvoja vo všetkých jeho funkčných požiadavkách s ohľadom na vytvorenie predpokladov pre rozvoj bývania, občianskej vybavenosti, technickej vybavenosti, rekreácie, športu, zelene a výroby.

Z komplexného hodnotenia strategického dokumentu vyplýva, že územnoplánovacia dokumentácia neobsahuje žiadne riešenia, ktoré by mali významný negatívny vplyv na zložky životného prostredia a životné prostredie ako celok.

IV. Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie

Za účelom preventívnych opatrení určených na minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie obyvateľov riešeného územia je potrebné zadefinovať a v praxi dodržiavať a realizovať nasledovné:

- rešpektovať všetky relevantné platné právne predpisy napr. zákon o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy, zákon o ochrane LPF, zákon o vodách, zákon o ochrane prírody a pod.,
- zabezpečovať protieróznú ochranu pôdy uplatnením prvkov ÚSES v miestach s intenzívnou veternou a vodnou eróziou,
- chrániť lesný pôdny fond, ktorý tvorí základ krajínovotvorných, ochrannoprirodných i ekostabilizačných prvkov územia obce,
- chrániť a udržiavať existujúcu zeleň, zakladať novú zeleň, dopĺňať a dosádzať líniovú zeleň na medziach a popri poľných cestách a vodných tokoch, odstraňovať poškodené a choré jedince za účelom zmiernenia ohrozenia pôdy veternou a vodnou eróziou,
- pri dosadbe a rekonštrukcii zelene postupne vylučovať stanovištne nevhodné druhy drevín, v intraviláne druhy patriace k peľovým alergénom a tiež invázne druhy, ktoré sa môžu z intravilánu rozšíriť do okolitej krajiny,
- dodržiavať ochranné a prístupové pásma vodných tokov a ochranných hrádzí v zmysle STN a vodného zákona,
- zlepšovať vodohospodárske pomery na malých vodných tokoch a v povodiach zásahmi smerujúcimi k stabilizácii pomerov za povodňových situácií i v období sucha,
- venovať zvýšenú pozornosť ochrane vodných zdrojov,
- uprednostňovať minimalizáciu odpadov, separovaný zber a zhodnocovanie odpadov s využitím ekonomických a legislatívnych nástrojov,
- odstraňovať pôsobenia stresových faktorov (skládky odpadov, konfliktné uzly a pod.) v územiach prvkov ÚSES,
- zvyšovať ekologickú stabilitu riešeného územia,
- koordinovať všetky rozvojové zámery s princípom trvalo udržateľného rozvoja obce,

- zabezpečovať ekologicky optimálne využívanie územia, rešpektovanie, prípadne obnovu funkčného ÚSES, biotickej integrity krajiny a biodiverzity na národnej, regionálnej a lokálnej úrovni nástrojmi územného plánovania,
- rozvíjať výrobné aktivity a služby hlavne v jestvujúcich lokalitách,
- zachovávať a chrániť národné kultúrne pamiatky a ostatné pamätihodnosti obce,
- zachovávať a chrániť architektonické pamiatky a solitéry s kultúrnymi hodnotami,
- zachovávať a chrániť ďalšie objekty a solitéry miestneho významu (aj novodobé),
- rešpektovať všetky ostatné prvky a kategórie tvorby krajiny, ktoré sú uvedené v kapitolách územnoplánovacej dokumentácie riešiacej ochranu prírody a tvorbu krajiny a prvky územného systému ekologickej stability,

V. Porovnanie variantov zohľadňujúcich ciele a geografický rozmer strategického dokumentu vrátane porovnania s nulovým variantom

1. Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu

Záväzným výstupom územného plánu je jeho záväzná časť, ktorá obsahuje návrhy regulatívov územného rozvoja s presne formulovanými zásadami priestorového usporiadania a funkčného využívania územia. Tieto môžeme zoskupiť podľa charakteru do troch skupín:

- krajinno – ekologické kritériá, ktoré sú tvorené regulatívmi ochrany a využívania prírodných zdrojov, ochrany prírody a krajiny, vytvárania a udržiavania ekologickej stability územia a starostlivosti o životné prostredie,
- technicko – ekonomické kritériá, tvorené regulatívmi technickej infraštruktúry – vodovodu, kanalizácie, ostatných energií a časovým harmonogramom jej realizácie,
- socio – ekonomické kritériá predstavované regulatívmi pre plochy bývania, občianskeho vybavenia, výroby a regulatívy dopravy.

Dôležitosť jednotlivých kritérií je stanovená ich záväznosťou. Všetky použité kritériá hodnotenia sú určené a stanovené hlavne z hľadiska trvalo udržateľného rozvoja.

2. Porovnanie variantov

Obci Rumanová, ktorá má menej ako 2000 obyvateľov nevyplýva zákonná povinnosť spracovania územného plánu obce vo variantoch. Návrh riešenia Územného plánu obce Rumanová bol vypracovaný v jednom variante, pričom súčasný stav obce a celého katastrálneho územia predstavuje nulový variant.

Základné rozvojové ciele navrhované v územnoplánovacej dokumentácii:

- skvalitnenie podmienok života v obci – ide hlavne o oblasť technickej infraštruktúry, sociálnej vybavenosti a bývania, keďže ich existencia predstavuje jeden zo základných predpokladov trvalo udržateľného rozvoja obce.
- vytvorenie komplexných podmienok pre rozvoj bývania – príprava a realizácia projektu rozšírenia obce o nové plochy s prioritnou možnosťou umiestnenia plôch bývania výlučne individuálnych foriem (rodinných domov). Plochy bývania prednostne ponúknuť miestnym obyvateľom ale pripraviť plochy bývania aj pre prilákanie nových obyvateľov obce pre zabezpečenie zvýšenia počtu obyvateľov obce formou migrácie.
- vytvorenie komplexných podmienok pre rozvoj športovo-rekreačných aktivít - podpora takých aktivít, ktoré budú smerovať k rozvoju športovo-rekreačných aktivít v troch rovinách:
 - naviazané k Bábskemu potoku;
 - naviazané k Rumanovskému parku ako aj k navrhovaným parkom pri jednotlivých centrách - jedná sa o každodenné rekreačno-oddychové aktivity (prechádzky, šport – hranie sa najmenších detí a pod.)
 - rekreačné aktivity spojené s pestovaním a spracovaním hrozna - zvýraznenie vinohradníckej tradície v obci.
- rozvoj podnikateľských aktivít, posilnenie ekonomiky obce – Rumanová nemá vzhľadom na geografickú polohu najvhodnejšiu polohu pre rozvoj podnikateľských (priemyselno-výrobných) aktivít avšak vzhľadom k založenej tradícii výroby komponentov pre vzduchotechniku a spracovanie tenkých plechov je cieľom vytvoriť nielen územné ale komplexné podmienky pre umiestnenie výrobných alebo vybavenostno – výrobných aktivít formou ucelenej samostatnej zóny (priemyselný park). Vzhľadom na rozsiahle poľnohospodárske plochy je tiež dôležité podporovať rozvoj poľnohospodársko-výrobných aktivít a vytvoriť resp. stabilizovať komplexné podmienky pre ich umiestnenie.

- podporiť ekostabilizačné a krajinárske hodnoty krajiny – príprava a realizácia projektu zvýšenia krajinárskej hodnoty územia a aspoň čiastočné prinavrátenie pôvodného obrazu krajiny založením resp. rozšírením ekostabilizačných ostrovov (biocentier) a línii (biokoridorov) rovnomerne na území celého katastra obce

Z hľadiska splnenia požiadaviek zadania a urbanistickej koncepcie sa preferuje schválenie riešeného návrhu, ktoré predstavuje optimálne riešenie z hľadiska dlhodobej perspektívy rozvoja obce. Z pohľadu vplyvov návrhu riešenia na životné prostredie možno zaradiť posudzovaný rozvoj, za rozvoj aktivít bez výrazných negatívnych vplyvov na obytné prostredie a okolitú krajinu.

VI. Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie a zdravie a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave životného prostredia a zdravia

Územnoplánovacia dokumentácia i správa o hodnotení vychádzajú z komplexných prieskumov a rozborov územia obce vykonaných v procese spracovávaní územného plánu obce, ako aj z krajinno-ekologického plánu, v ktorom je rozpracovaný stav životného prostredia v obci, problematika ochrany prírody a tvorby krajiny a územného systému ekologickej stability na nadregionálnej, regionálnej a miestnej úrovni. Ďalším dôležitým východiskovým podkladom bolo zadanie územnoplánovacej dokumentácie obce, ktoré určilo rozsah riešenia územnoplánovacej dokumentácie a i samotný spracovávaný návrh územnoplánovacej dokumentácie obce. V procese hodnotenia územnoplánovacej dokumentácie boli zároveň použité všeobecne známe informácie o území publikované napr. na internetových portáloch (Obec Rumanová, Katastrálny úrad, pôdny portál, portál SHMÚ) ako aj všeobecne záväzné právne predpisy.

Na základe všetkých týchto údajov boli zostavené údaje o vstupoch a výstupoch, charakteristika súčasného stavu životného prostredia a následne boli zhodnotené a popísané všetky známe predpokladané vplyvy pripravovanej územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie.

Zo záverov správy je možné konštatovať, že realizáciou riešenia územného plánu obce a stanovením navrhnutých regulatívov dôjde k zlepšeniu celkového stavu životného prostredia a kvality života obyvateľov obce.

VII. Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracúvaní správy o hodnotení

Samotný územný plán nemá priamy vplyv na životné prostredie, nakoľko ide o plánovací dokument a nie je možné vopred určiť, ktoré z navrhovaných aktivít sa budú v skutočnosti realizovať. Jeho riešenie však vychádza z princípov trvalo udržateľného rozvoja obce.

Návrh záväznej časti však stanovuje zásadné limity a regulatívy, ktoré budú usmerňovať činnosť v území. Územný plán však aj napriek určeniu limitov a regulatívov nekonzervuje stav v území a vzhľadom na to, že obec je prvok, ktorý sa vyvíja, je možné na základe skúseností a požiadaviek obstarávať zmeny a doplnky tejto dokumentácie.

Prípadné neurčitosti v poznatkoch pri vypracúvaní správy môžu vyplývať z faktu, že posudzovanie vplyvu na životné prostredie je predprojektovou etapou, v ktorej sa overujú limity územia z hľadiska rôznych záujmov a návrhy aktivít definovaných v územnoplánovacej dokumentácii nie sú určené bližšími kvantitatívnymi ukazovateľmi resp. parametrami. Zároveň sú kvôli aktuálnosti údajov použité i niektoré informácie zo spracovávaného návrhu územnoplánovacej dokumentácie, ktorý však ešte prejde procesom verejného pripomienkovania. Uvedené neurčitosti a nedostatky nie sú zásadného charakteru a všetky známe podstatné okolnosti pre posúdenie návrhu územného plánu obce Rumanová boli v správe o hodnotení vplyvu na životné prostredie zohľadňované.

VIII. Všeobecne záverečné zhrnutie

Územný plán predstavuje základný záväzný dokument na usmerňovanie a regulovanie vývoja obce a dosiahnutie súladu všetkých činností v obci. Územný plán pozostáva z textovej a grafickej časti. Textová časť je rozdelená na smernú časť a záväznú časť. V záväznej časti sú definované zásady a regulatívy priestorového usporiadania obce, prípustné, obmedzené a zakázané funkčné využívanie plôch. Záväzná časť ďalej obsahuje zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie, územný systém ekologickej stability a tvorby krajiny, zásady a regulatívy využívania prírodných zdrojov a kultúrno-historických hodnôt, zásady a regulatívy dopravného a technického vybavenia a

občianskeho vybavenia územia. Zároveň sú v záväznej časti určené plochy pre verejnoprospešné stavby a navrhuje hranice zastavaného územia obce.

Riešenie Územného plánu obce Rumanová vychádza z odborných poznatkov a analýz, ktoré boli vypracované podľa ustanovení zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov a v súčasnosti platných vykonávacích predpisov k uvedenému zákonu. Riešenie zároveň rešpektuje všetky ostatné relevantné legislatívne nariadenia a usmernenia.

Územný plán umožňuje dostatočný rast obce v oblasti bývania v rodinných domoch, navrhuje usmernené využitie rekreačného potenciálu obce, rieši environmentálne problémy ako je kanalizácia a odpady, rešpektuje prvky ekologickej stability územia a vyhlásené a navrhované chránené územia. V záväznej časti definuje aj ekostabilizačné opatrenia a verejnoprospešné stavby. Obci nevyplyva zákonná povinnosť spracovania územného plánu obce vo variantoch a z toho dôvodu bol návrh vypracovaný v jednom variante, pričom súčasný stav predstavuje nulový variant.

Na základe odporúčaní krajinoekologického plánu na optimálne funkčné a priestorové usporiadanie územia sú navrhnuté čiastočné úpravy spôsobu obhospodarovania územia s cieľom jeho optimálneho využitia. Územný plán obce zásadným spôsobom nemení funkčné zónovanie a funkčné využívanie jednotlivých plôch obce. Riešenie územnoplánovacej dokumentácie predstavuje vhodný rozvojový dokument pre obec Rumanová v dlhodobom horizonte, umožňuje primeraný rozvoj obce v oblasti bývania, občianskej vybavenosti, rekreácie a rozvoj zamestnanosti s príslušnou dopravnou a technickou vybavenosťou. Neprináša žiadne návrhy, ktoré by zhoršovali životné prostredie, poškodzovali prírodu a krajinu, ale naopak prináša riešenie pre skvalitnenie životného prostredia, revitalizáciu prírodného zázemia a tvarovanie krajiny so zvýšením ekologickej stability.

IX. Zoznam riešiteľov a organizácií, ktoré sa na vypracovaní správy o hodnotení podieľali, ich podpis (pečiatka)

Ing. arch. Gertrúda Čuboňová, Nábřežie mládeže 83, 949 01 Nitra

Ing. Vladimír Čulík, Holešovská 26, 951 93 Topolčianky

X. Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré sú k dispozícii u navrhovateľa a ktoré boli podkladom na vypracovanie správy o hodnotení

Prieskumy a rozborý Územného plánu obce Rumanová, (AK Csanda-Piterka s.r.o. Nitra)

Návrh Územného plánu obce Rumanová, (AK Csanda-Piterka s.r.o. Nitra, 2016)

Koncepcia územného rozvoja Slovenska KURS 2001, (MŽP SR, Bratislava 2002) vrátane zmien a doplnkov z roku 2011

Územný plán regiónu Nitrianskeho kraja (Aurex, 2012) a jeho Zmeny a doplnky č.1 (Aurex, 2015)

Program odpadového hospodárstva Nitrianskeho kraja na roky 2011 – 2015 (OÚŽP Nitra; 2013)

Údaje zo sčítania obyvateľov, domov a bytov z roku 2011 (Štatistický úrad SR v Nitre, 2013)

Atlas krajiny SR, MŽP SR, Bratislava 2002

Správa o kvalite ovzdušia a podiele jednotlivých zdrojov na jeho znečisťovaní v SR za roky 2003-2013

Environmentálna regionalizácia Slovenskej republiky 2010, MŽP SR, Bratislava.

XI. Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov podpisom (pečiatkou) oprávneného zástupcu navrhovateľa

V obci Rumanová, dňa

Mgr. Jozef Jankovič, starosta obce